

Posudek vedoucího disertační práce

Mgr. Dana Vrabelová: Imago gratiosa. Korunované Madony ve střední Evropě v době baroka

Téma disertační práce Dany Vrabelové *Imago gratiosa. Korunované Madony ve střední Evropě v době baroka* vychází z její práce magisterské. Jde o problematiku, která přes dílčí studie (Johanna von Herzogenberg, Karel Eichler, Jan Royt, Vítězslav Štajnocher, Ivo Kořán) nebyla u nás takto systematicky zpracována.

Průběh studia Dany Vrabelové byl bez problémů. Autorka práce v průběhu studia získala grant GAUK, který jí umožnil cestu do zahraničních knihoven a archivů. Absolvovala studijní pobyty v Krakově a v Římě. V letním semestru 2012/13 zpracovávanou tematiku problematiky obrazu a kultu přednášela za supervize školitele pro studenty na KTF. V roce 2012 uspořádala v prostorách KTF drobnou výstavu s doprovodnou publikací *Imago gratiosa – korunované římské Madony*. Aktivně se zúčastnila dvou mezinárodních konferencí (Krakov, Trnava; referáty v tisku) a studentské doktorandské konference.

Práce má přehlednou strukturu. První dvě úvodní kapitoly jsou věnovány kritickým přehledům literatury a pramenů. Ve výčtu mariánských atlasů (s. 13-16) postrádám odkazy na literaturu, která o nich pojednává. Stejně tak dle mého názoru se měla autorka práce v přehledu literatury kriticky vyjádřit k recentní literatuře polské či německé, kterou uvádí v poznámkách a v seznamu literatury. V kapitole metodologie výzkumu D. Vrabelová pojednala o metodě přístupu ke zkoumanému materiálu. Její přístup je založen na archivním studiu pramenů a na metodě ikonologické interpretace (beltingovské „dílo v kontextu“). Kompilativní charakter má kapitola *Byzantský ikonoklasmus a Libri Carolini*. Zde postrádám poukazy na bohatou recentní literaturu. Citovaná práce Mileny Bartlové není původní, ale kompilativní. Za přínosné a původní považuji kapitoly *Teologická interpretace titulů Panny Marie*, opírající se o církevní dekrety. Možná, že D. Vrabelová mohla připomenout, že existují další tituly jako *Mediatrix* či *Advocata*. Nejpodstatnější částí celé práce jsou kapitoly věnované vzniku a historii korunovačních obřadů a následný přehled korunovaných milostných obrazů. V takovéto šíři jde o první publikaci v rámci přinejmenším střední Evropy. U vzniku korunovačních obřadů mohla Dana Vrabelová více rozvinout vztah a charakter obřadů korunovací panovníků a milostných obrazů, ale to je spíše otázka do diskuze. Velmi mne zaujala ta skutečnost, že korunovace milostných soch se staly zejména

v 19. a 20. století důležitou součástí pastorační práce v zemích, kde řádily revoluce mající v programu boj proti náboženství (např. v 19. století ve Francii). Co u jednotlivých hesel věnovaných mariánským zobrazením postrádám, jsou odkazy na literaturu, které pojednávají o umělecké výzdobě příslušných svatyní.

Poznámky k textu:

- s. 14 – Monarchii – správně v Mnichově.
- s. 16 – pamětné kniha Mariaschein – lépe přeložit, tedy Bohosudova
- s. 23 – Profesor – správně malé „p“
- s. 39 – ne velebně, ale hlava církve (viz tzv. césaropapismus)
- s. 48- třeba rozvést- ... v římském kostele Santa Maria in Trastevere
- s. 50 – k námětu Korunování panny Marie třeba citovat Cibulkovu práci o korunované Assumptě na půlměsíci. U svatojiřského reliéfu, u reliéfu ze Zvíkova a u mozaik na průčelí Santa maria in Trastevere a Santa Maria Maggiore postrádám odkazy na literaturu.
- s. 66 – k problematice obrazu Panny Marie Vítězné viz též nové studie P. Váchy. Koně poskytl Maxmilián Bavorský Dominicovi a Jesu Maria proto, protože obrazem žehnal katolickému vojsku
- s. 70 – 76 - Mirabilia Romae či Gesta Romanorum byla přeložena i do češtiny. K obrazu Panny Marii Aracoelské je celá řada literatury české, a to kvůli devočním kopiím, které nechal pořídit Karel IV.
- s. 93 – Bazilika nebyla hned zasvěcena sv. Liberiovi jak autorka uvádí, ale Panně Marii a teprve později, když byl Liberius kanonizován, tedy také jemu
- s. 110-112 – zde postrádám odkazy na historickou literaturu
- s. 118 – Staroboleslavského palatia postrádám odkaz na základní práci Rynešovu.

Předložená doktorská práce Mgr. Dany Vrabelové přináší řadu nových zjištění a dalších podnětů k dané problematice. Přípomínky uvedené v textu posudku jsou marginální povahy, proto práci s potěšením doporučuji k obhájení.

V Praze, dne 1. 9. 2013

Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, PhD.